

den, baade med Hensyn til dens reelle Indhold og dens Gyldighedsomraade, vi maatte tage den med en i vor Lovgivningsvirksomhed ret enestaaende Bestemmelse, som Landstinget satte ind, om, at Loven af sig selv faldt bort den 31te Marts 1901, hvis den ikke til den Tid blev afløst af en ny Lov. Følgen af denne Bestemmelse blev, at da det forrige Ministerium i Fjor fremsatte sit Forslag om en Takstlov, kunde den gøre det med det Tryk paa Lovgivningsmagten, paa Landsting og Folketing, at hvis vi ikke enedes om en ny Lov, dreve vi ud i Provisorismen, atter ud i det ministerielle Enevælde. Folketinget var i Fjor saa modigt, at det ikke bekymrede sig om dette Tryk, vi nægtede at forhandle om Ministeriet Sehesteds Takstlov. Vi fandt os med Jernmod i, at vi dreve ud i disse lovløse Tilstande. Selvfølgelig var det, vi gjorde, letsindigt og dumdrigt, hvis det ikke havde været saa, at Folketinget havde en saa sikker Overbevisning om det bestaaende Regeringssystems Uholdbarhed og Umulighed. Begivenhederne have vist, at vi ikke vare for dristige. Men se vi Sagen formelt konstitutionelt, ere vi jo uægtelig ikke stillede anderledes i Aar end i Fjor. Vi leve under provisoriske Tilstande, der gælder i Øjeblikket ingen Takstlov. Ønske vi at komme ud deraf, nødes vi til at enes med de andre Lovgivningsfaktorer om en ny Lov. Nu kan man jo sige, at for saa vidt man ikke er særlig forhippet paa at komme bort fra de gældende Takster, er man vel tryk med det nuværende Ministerium. Vi risikere ikke, at Taksterne vilkaarlig sættes op. Er man fornøjet med den gældende Tilstand, have vi egentlig ingen Grund til at jage med en ny Takstlov. Saaledes er Stillingen, hvis man ikke sætter Pris paa at forøge det Udbytte af Statsbanerne, som de give til den fælles Statskasse. Jeg gaar nu ud fra, at det er Folketingets Ønske at komme til et bedre Udbytte af Statsbanedriften, og nærmere bestemt, gennem en moderat Forøgelse af Taksterne. De efterfølgende Bemærkninger ere byggede paa dette Grundsyn. Skulde det være, at Folketinget havde en anden Mening end jeg og det overvejende Antal af Kommissionens Medlemmer i det Stykke, ja, om min Sorg vilde være saa overmaade stor, skal jeg gemme i mit Hjerte; men under alle Omstændigheder anser jeg det for min Pligt som tidligere Kommissionsmedlem at staa paa det Standpunkt, som vi have forfægtet i Kommissionen.

Jeg gaar altsaa ud fra, at det er Meningen at skaffe et bedre Udbytte af Stats-

banerne. Saa er Spørgsmaalet: Hvilket Udbytte skal man svare? Det er jo en overmaade stor Kapital, der er nedlagt i vore Statsbaner, og Spørgsmaalet er da, hvilken Forrentning skal man tilstræbe af denne Kapital? Her møder jeg straks den overmaade store Vanskelighed, at det for det første er tvivlsomt, hvor stor den Kapital er, som man kan kræve Forrentning af, og for det andet, som det saa hyppigt er paatalt her i Tinget, at en mangelfuld Opstilling af Statsbanernes Udgiftsbudget paa Finanslovens §§ 6 og 27 forhindrer os i at se klart i, hvorledes den virkelige Stilling er. Ærede Medlemmer, der have gjort sig bekendte med Kommissionens Udtalelser, ville se, at disse Spørgsmaal have lagt maaske næsten overdreven Beslag paa Kommissionens Tid og Kræfter. Vi have fundet os foranledigede dertil, fordi disse Spørgsmaal saa hyppig have været Genstand for Omtale baade i Folketinget og Landstinget. Vi have anset det for særdeles ønskeligt, om vi paa dette Punkt kunde komme til saa afsluttende Resultater, at vi kunde faa en mangeaarig Strid endt og komme til et klart Standpunkt, og ærede Medlemmer ville se, at det er lykkedes os at komme til Enighed. Vi ere komne til et Resultat, og det skal være mit første positive Ord under denne Forhandling, at der bør rettes en Opfordring til Regeringen om, selv om man ikke anser det for muligt i en nær Fremtid at komme til et Organisationslovforslag, saa dog i det mindste paa dette Punkt at tage Hensyn til Kommissionens Krav. Dette være paa ingen Maade sagt som en Bebrejdelse mod den nuværende Regering, det er fuldkommen klart, at det vilde have været Regeringen ganske umuligt at omdanne Finanslovforslaget for 1902—03 i Overensstemmelse med Kommissionens Ønske, naar Forberedelse dertil ikke var truffen af den tidligere Regering, hvad der aabenbart ikke har været Tilfældet. Men vi mene, at det, Kommissionen har bragt i Forslag, er saa simpelt og tillige saa indlysende rigtigt, at vi have ment, at den ny Regering dog ved at planlægge den næste Finanslov, Finansloven for 1903—04, vil uden at afvente Resultatet af andre Overvejelser kunde imødekomme dette Ønske om Opstilling af Budgettet paa den Maade, at den Kapital, af hvilken man kræver Forrentning, angives, saaledes som Kommissionen har anbefalet det. Jeg skal ikke komme ind paa Enkeltheder, men holde mig til Hovedtrækkene. Medens den nominelt opførte Kapital, som er an-